



**LIETUVOS BANKO
FINANSŲ RINKOS PRIEŽIŪROS TARNYBOS
TEISĖS IR LICENCIJAVIMO DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL X. X. IR AB „LIETUVOS DRAUDIMAS“ GINČO NAGRINĖJIMO**

[Data] Nr. [Nr.]
Vilnius

Lietuvos bankas gavo X. X. (toliau – pareiškėja) kreipimąsi, kuriuo prašoma išnagrinėti tarp pareiškėjos ir AB „Lietuvos draudimas“ (toliau – draudikas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

2020 m. lapkričio 13 d. pareiškėja su draudiku sudarė transporto priemonių draudimo sutartį, kuria buvo apdraustas automobilis „BMW 5er Reihe“, valst. Nr. (*duomenys neskelbtini*), (toliau – automobilis) ir kurią patvirtina draudimo liudijimas TIA Nr. (*duomenys neskelbtini*), (toliau – draudimo sutartis). Draudimo sutartis buvo sudaryta Transporto priemonių draudimo taisyklių Nr. 021 (2020 m. rugsėjo 1 d. redakcija, galioja nuo 2020 m. rugsėjo 25 d.) (toliau – Taisyklės) pagrindu.

2021 m. gegužės 15 d. eismo įvykio metu buvo apgadintas pareiškėjos automobilis, 2021 m. gegužės 17 d. pareiškėja apie įvykį pranešė draudikui. Įvertinęs užfiksuotus sugadinimus draudikas nustatė, kad transporto priemonės remontas nėra tikslingas ir kad automobilio rinkos kaina įvykio dieną yra 9 940 Eur, o automobilio liekanų vertė yra 7 900 Eur, taip pat apskaičiavo, kad rinkos ir liekanų verčių skirtumas yra 2 040 Eur, o iš šios sumos atėmus 160 Eur besąlyginę išskaitą, draudimo išmoka sudaro 1 880 Eur.

Pareiškėja draudikui pateikė Kauno nepriklausomų ekspertų biuro 2021 m. birželio 3 d. parengtą Autotransporto priemonės vertinimo ataskaitą Nr. (*duomenys neskelbtini*) (toliau – Vertinimo ataskaita), kurioje nustatyta, kad automobilio rinkos vertė yra 10 250 Eur, o liekanų vertė – 4 715 Eur. Tuo remdamasi pareiškėja reikalavo draudiko išmokėti 10 250 Eur draudimo išmoką bei atlyginti 350 Eur už parengtą Vertinimo ataskaitą.

Įvertinęs pareiškėjos pateiktą Vertinimo ataskaitą, draudikas atsisakė keisti savo sprendimą dėl draudimo išmokos dydžio, taip pat atsisakė atlyginti išlaidas už parengtą Vertinimo ataskaitą, todėl pareiškėja kreipėsi į Lietuvos banką dėl ginčo nagrinėjimo. Kreipimesi pareiškėja nurodė, kad prašo įpareigoti draudiką pasiimti jos automobilį ir vadovaujantis Vertinimo ataskaita išmokėti 10 250 Eur sumą atėmus 160 Eur besąlyginę išskaitą. Taip pat pareiškėja nurodė, kad prašo atlyginti 350 Eur išlaidas už parengtą Vertinimo ataskaitą bei patirtą moralinę žalą.

Atsiliepime Lietuvos bankui draudikas prašė pareiškėjos reikalavimus atmesti kaip nepagrįstus. Vertindamas pareiškėjos prašymą apskaičiuoti draudimo išmoką pagal pateiktą Vertinimo ataskaitą, draudikas nurodė, kad turto vertintojas nustatė panašią rinkos vertę – 10 250 Eur, ši suma nuo draudiko nustatytos sumos skiriasi 310 Eur. Nustatyta rinkos vertė skiriasi apie 3 proc., tai, draudiko teigimu, tokiuose vertinimuose yra laikoma galima paklaida.

Vis dėlto draudikas atkreipė dėmesį, kad vertintojas pasirinko tik 3 lyginamuosius objektus, o draudikas – 5. Draudikas pažymėjo, kad vertinimai atlikti panašiu laikotarpiu, skelbimuose tuo metu buvo ir kitų lyginamųjų objektų, kuriuos draudikas naudoja, o turto vertintojas dėl nežinomų priežasčių – ne. Taigi, selektyviai atrinkdamas lyginamuosius objektus, turto vertintojas turi galimybę daryti įtaką galutinei transporto priemonės rinkos kainai. Atsižvelgdamas į tai, kad naudojo daugiau lyginamųjų objektų (visomis kainomis), draudikas nurodė, kad jo nustatyta rinkos vertė turėtų būti laikoma objektyvesne.

Vertindamas draudiko apskaičiuotą ir Vertinimo ataskaitoje nurodytą likutinės vertės skirtumą, draudikas nurodė, kad vertintojas procentais įvertino atskirų transporto priemonės dalių išlikimo procentą, taip įvertino likusios neapgadintos transporto priemonės procentinę dalį ir pagal visos transporto priemonės kainą apskaičiavo liekanų vertę pinigais. Tačiau, draudiko

vertinimu, toks būdas paremtas tik subjektyviu turto vertintojo „gerų dalių“ įvertinimu, todėl vertintojas nurodė, kad transporto priemonės liekanų vertė siekia vos 4 040 Eur. Draudiko nuomone, aukcionas, kaip įrankis, yra tikslesnis būdas nustatyti rinkos kainą. Tai, draudiko teigimu, puikiai ir iliustruoja šis atvejis, kai skirtumas tarp teorinės vertės ir to, kiek realūs subjektai rinkoje sutinka mokėti už konkretų automobilį (7 900 Eur), yra itin didelis.

Atsižvelgdamas į tai, draudikas teigia tinkamai (remdamasis sudaryta draudimo sutartimi ir jos nuostatomis) ir sąžiningai apskaičiavęs draudimo išmoką, o pateikta turto Vertinimo ataskaita nesudarė pagrindo perskaičiuoti draudimo išmokos. Draudikas atkreipė dėmesį, kad, pagal Taisyklių 81 punktą, draudėjas turi teisę parduoti automobilio liekanas konkrečiam aukciono laimėtojui, kuris, pagal pasirašytą sutartį su aukciono organizatoriumi, laimėjęs aukcioną įsipareigoja tą turtą nusipirkti už „pastatytą“ kainą (antraip numatytos finansinės sankcijos). Draudiko teigimu, tokiais atvejais draudiko klientams nereikia patiemis rūpintis liekanų pardavimu (skelbimais), jie turi galimybę gauti iš karto ir nustatytą liekanų vertę, ir draudiko išmokos sumą kuri yra lygi rinkos bei liekanų verčių skirtumui. Taigi, draudėjas gauna visą apskaičiuotą pinigų sumą ir gali nedelsdamas įsigyti naują transporto priemonę (jei pageidauja).

Draudikas atkreipė dėmesį, kad pareiškėja buvo išreiškusi norą parduoti transporto priemonę, todėl draudikas tarpininkaudamas perdavė pareiškėjos kontaktus aukciono organizatoriui, pastarasis – aukciono laimėtojui. Tačiau sandoris neįvyko, nes pirkėjui pateiktas automobilis neatitiko skelbimo informacijos (automobilio būklės po įvykio). Pirkėjo teigimu, pareiškėja prieš atiduodama automobilį pablogino jo būklę (išėmė tam tikras dalis), dėl to pirkėjas atsisakė sudaryti tokį sandorį, tačiau teigė, kad automobilį nupirktų už sumažintą dėl blogesnės automobilio būklės kainą. Vis dėlto pareiškėja atsisakė tai padaryti. Draudiko teigimu, akivaizdu, kad sandoris neįvyko būtent dėl pačios pareiškėjos nesažiningų veiksmų. Kita vertus, Taisyklių 81 punkte nurodyta, kad aukcionas naudojamas kaip būdas (įrankis) realiai liekanų rinkos kainai nustatyti, tačiau automobilio savininkas neprivalo automobilio parduoti, o sandorio nesudarymas nėra tiesiogiai draudimo išmokos dydį lemiantis veiksnys.

Draudikas teigia ir tai, kad pareiškėja reikalauja atlyginti ne nustatytų rinkos ir liekanų verčių skirtumą, o reikalauja, kad draudikas „pasiimtų liekanas“ ir išmokėtų visą automobilio vertės sumą. Draudiko teigimu, toks reikalavimas neatitinka nei bendrųjų Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo reikalavimų, nei sudarytos sutarties sąlygų, nei teismų praktikos. Draudimo bendrovė nėra šio turto savininkė, ji neturi pareigos, įvykus įvykiui, pirkti iš pareiškėjos šio turto (draudimo sutartis to nenustato). Draudikas teigia teprivalantis sutartyje sutartu būdu apskaičiuoti nuostolius, o liekanų realizavimas (realizuoti ar ne, pasirinkti, kada ir kam) yra turto savininko prerogatyva ir teisė.

Vertindamas pareiškėjos reikalavimą atlyginti 350 Eur išlaidas už parengtą Vertinimo ataskaitą, draudikas nurodė, kad, apskaičiuodamas išmokėtą draudimo išmoką, nesirėmė pateikta turto Vertinimo ataskaita. Be to, Taisyklių 22.4 papunktyje nustatyta, kad neatlyginami finansiniai nuostoliai, tiesiogiai nesusiję su sugadintos transporto priemonės atkūrimo išlaidų arba sunaikintos ar pavogtos transporto priemonės vertės (kainos) kompensavimu (įskaitant, bet neapsiribojant išlaidomis dėl transporto priemonės prastovos, negautomis pajamomis dėl negalėjimo ja naudotis, baudomis, nuostoliais) ir neįvardyti Taisyklių 19.1 ir 19.2 papunkčiuose, todėl nėra pagrindo atlyginti šios pareiškėjos prašomos sumos.

Pasisakydamas dėl pareiškėjos patirtos moralinės žalos, draudikas nurodė, kad Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – Civilinis kodeksas) 6.250 straipsnyje nurodyta, kad neturtinė žala atlyginama tik įstatymų nustatytais atvejais. Šiuo atveju pareiškėja nepateikė ne tik teisinio šio reikalavimo pagrindimo, tačiau ir faktinio, t. y. nenurodė, kokia žala buvo padaryta sveikatai, kaip ji pasireiškė, dėl kokių priežasčių ir t. t. Apskritai pareiškėja nepateikė jokių įrodymų, kurie patvirtintų patirtus dvasinius išgyvenimus, jų įtaką sveikatai ar priežastis, ir net nenurodė reikalaujamos žalos dydžio.

Įvertinęs visa tai, draudikas teigia tinkamai, vadovaudamasis sudarytos draudimo sutarties nuostatomis apskaičiavęs draudimo išmoką, todėl prašo pareiškėjos reikalavimus atmesti.

K o n s t a t u o j a m a :

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 45 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą, kurio pagrindu

priimamas sprendimas.

Atsižvelgiant į ginčo šalių pateiktus paaiškinimus ir juos pagrindžiančius dokumentus konstatuotina, kad šalių ginčas yra kilęs dėl draudimo išmokos, atlyginančios pareiškėjos dėl 2021 m. gegužės 15 d. įvykio, kurio metu buvo apgadintas jos automobilis, patirtą žalą, dydžio, taip pat dėl Vertinimo ataskaitos rengimo išlaidų ir neturtinės žalos atlyginimo.

Dėl draudimo išmokos dydžio

Civilinio kodekso 6.987 straipsnyje įtvirtinta draudimo sutarties samprata: draudimo sutartimi viena šalis (draudikas) įsipareigoja už sutartyje nustatytą draudimo įmoką sumokėti kitai šaliai (draudėjui) arba trečiajam asmeniui, kurio naudai sudaryta sutartis, įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytą draudimo išmoką, apskaičiuotą įstatyme ar draudimo sutartyje nustatyta tvarka, jeigu įvyksta įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytas draudžiamasis įvykis. Vadovaujantis Civilinio kodekso 6.189 straipsnio 1 dalimi, teisėtai sudaryta ir galiojanti sutartis jos šalims turi įstatymo galią. Tai reiškia, kad sutartis jos šalims yra privaloma ir vykdytina. Civilinio kodekso 6.38 straipsnyje įtvirtinti prievolių vykdymo principai įpareigoja sutarties šalis savo prievolės vykdyti sąžiningai, tinkamai, pagal įstatymų ar sutarties nurodymus, o kai tokių nėra – vadovaujantis protingumo kriterijais.

Pažymėtina, kad šalys sudarė savanorišką draudimo sutartį. Vadovaujantis Civilinio kodekso 6.156 straipsnyje įtvirtintu sutarties laisvės principu, draudikas tokio pobūdžio sutartyse gali savo nuožiūra pasiūlyti sąlygas, susijusias su teikiama draudimo apsauga. Pažymėtina, kad kasacinis teismas yra ne kartą pabrėžęs, jog draudimo sutartimi draudimo objektui suteikiama apsauga nėra absoliuti – draudikas, prisiimdamas draudimo riziką, nustato draudimo sutartimi suteikiamos draudimo apsaugos ribas. Draudimo apsauga nustatoma tiek draudiko parengtose draudimo rūšies taisyklėse, kurios laikomos standartinėmis draudimo sutarties sąlygomis, paprastai taikomomis visiems draudėjams, sudarantiems atitinkamos draudimo rūšies sutartį su tuo pačiu draudiku, tiek draudimo liudijime aptartose individualiose sąlygose. Draudimo taisyklėse nustatomi atvejai, kurie laikytini draudžiamaisiais įvykiais, taip pat kurie tokiais nelaikytini (*Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2012 m. kovo 13 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-91/2012*). Draudimo taisyklėse taip pat įtvirtinama nuostolių nustatymo tvarka, draudimo išmokų apskaičiavimo ir išmokėjimo tvarka bei terminai ir kitos Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo (toliau – Draudimo įstatymas) 92 straipsnio 1 dalyje nurodytos draudimo sutarties sąlygos.

Atsižvelgdamas į tai, kad tarp šalių nėra ginčo dėl įvykio pripažinimo draudžiamuoju, o ginčas kilo dėl draudimo išmokos dydžio, Lietuvos bankas vertina šalių sudarytos savanoriškos automobilių draudimo sutarties sąlygas, reglamentuojančias nuostolių ir draudimo išmokos apskaičiavimo ir išmokėjimo tvarką.

Draudimo išmokos apskaičiavimo ir mokėjimo tvarka yra įtvirtinta Taisyklių E2 dalyje. Taisyklių 74 punkte nurodoma, kad įvykus įvykiui nuostolio dydį vertina draudikas pagal turimus bei pateiktus papildomus įrodymus. Taisyklių 73 punkte nurodyta, kokiais atvejais transporto priemonė laikoma sunaikinta. Taisyklių 81 punkte nurodyta, kad „transporto priemonės sunaikinimo atveju nuostolio dydis apskaičiuojamas iš Taisyklių 8 punkte nurodytu būdu nustatytos transporto priemonės draudimo sumos atimant transporto priemonės liekanų vertę. Transporto priemonės sugadinimo arba sunaikinimo atveju transporto priemonės liekanų vertė gali būti nustatoma sugadintos (sunaikintos) transporto priemonės techninius duomenis ir nuotraukas paskelbus internetiniuose aukcionuose, neatskleidžiant Draudėjo tapatybės ar kitų asmens duomenų. Tokiam paskelbimui Draudėjo sutikimo nereikia. Draudėjas gali, bet neprivalo parduoti transporto priemonės liekanų aukciono laimėtojui.“ Taisyklių 8.2 papunktyje nurodyta, kad jei draudimo sutartyje konkreči draudimo suma nenurodyta, ji yra lygi transporto priemonės rinkos vertei draudžiamąjį įvykio dieną.

Nagrinėjamu atveju matyti, kad draudikas nustatė, kad automobilio rinkos vertė buvo 9 940 Eur, o liekanų vertė 7 900 Eur. Taigi, įvertinęs rinkos ir liekanos verčių skirtumą – 2 040 Eur, draudikas nustatė nuostolio dydį.

Pareiškėja nesutikdama su draudiko nustatytu nuostolio dydžiu prašė, kad draudikas pasiimtų automobilio liekanas ir išmokėtų Vertinimo ataskaitoje nustatytą automobilio rinkos vertę atitinkančią draudimo išmoką. Vertinant tokį pareiškėjos reikalavimą, pažymėtina, kad, kaip ir minėta, Taisyklių 81 punkte nustatyta, kad automobilio sunaikinimo atveju nuostolio dydis apskaičiuojamas iš automobilio draudimo sumos atimant transporto priemonės liekanų vertę, todėl nėra pagrindo teigti, kad draudikas pareiškėjai turėtų išmokėti visą draudimo (šiuo atveju automobilio rinkos vertės dydžio) sumą.

Vertinant draudiko nustatytą draudimo išmokos dydį, pirmiausia vertintinas draudiko nustatytos automobilio rinkos vertės pagrįstumas. Lietuvos bankui pateikti duomenys patvirtina, kad draudikas, vadovaudamasis lyginamosios vertės metodu – lygino panašių transporto priemonių pardavimo skelbimuose nurodytas kainas, nes lyginamos transporto priemonės tiek techniniais duomenimis, tiek komplektacija yra panašios į eismo įvykio metu sugadintą transporto priemonę, nustatė, jog automobilio rinkos vertė yra 9 940 Eur,. Draudikas, remdamasis sugadintos transporto priemonės techniniais duomenimis, vertino kiekvieno lyginamo automobilio duomenis (gamybos metus, odometro duomenis, variklio tūrį, galią, degalų tipą, pavarų dėžę, kėbulo tipą,), pagal tai buvo pritaikoma pataisa ir koreguojama lyginamųjų transporto priemonių vertė (analizei parinktuose skelbimuose korekcijos atliktos tik dėl ridos, nes kiti parametrai sutapo).

Pažymėtina, kad, Vertinimo ataskaitoje nustatant automobilio rinkos vertę – 10 250 Eur, taip pat buvo vadovaujama lyginamosios vertės metodu, atsižvelgiant į Vertinimo ataskaitoje nurodytas lyginamų skelbimų sumas, labai tikėtina, kad vertintojas pasirinko tuos pačius objektus, kaip ir draudikas, tačiau nustatytų verčių skirtumas atsirado todėl, kad draudikas vertino 5 lyginamuosius objektus, o vertintojas – 3.

Kadangi draudikas pasirinko daugiau lyginamųjų objektų, kurie vertinimo metu buvo prieinami rinkoje ir atitiko automobilio parametrus, nėra pagrindo teigti, kad Vertinimo ataskaitoje pateikti duomenys apie automobilio rinkos vertę yra išsamesni, detalesni ir tikslesni nei draudiko atliktas rinkos tyrimas, todėl darytina išvada, kad nėra pagrindo nesivadovauti draudiko nustatytu automobilio rinkos vertės dydžiu.

Vertinant nustatytą automobilio likutinės vertės dydį, pažymėtina, kad Vertinimo ataskaitoje nustatyta, kad liekanų vertė siekia 4 040 Eur, o draudikas nustatė, kad automobilio liekanos vertos – 7 900 Eur. Iš Lietuvos bankui pateiktų duomenų matyti, kad toks skirtumas susidarė dėl parinktos skirtingos vertinimo metodikos. Turto vertintojas rengdamas Vertinimo ataskaitą procentais įvertino atskirų transporto priemonės dalių išlikimo procentą, taip įvertino likusios neapgadintos transporto priemonės procentinę dalį ir apskaičiavo liekanų vertę pinigais. Kita vertus, draudikas, įvertinęs, kad išliko itin daug sveikų automobilio dalių, todėl automobilis gali būti parduodamas dalimis arba remontuojamas, paskelbė aukcioną, kad būtų įvertinta reali rinkoje vyraujanti automobilio liekanų kaina.

Šiame kontekste pažymėtina, kad, kaip jau buvo minėta, Taisyklių 81 punkte nurodyta, kad automobilio sugadinimo arba sunaikinimo atveju automobilio liekanų vertė gali būti nustatoma naudojant aukciono įrankį. Atsižvelgiant į tai, kad draudimo sutarties šalys yra susitarusios dėl tokio liekanų vertinimo būdo, bei į tai, kad nėra pagrindo teigti, kad už draudiko apskaičiuotą sumą pareiškėja automobilio liekanų negalėtų realizuoti, t. y. į tai, kad pareiškėja turėjo galimybę liekanas parduoti už draudiko nurodytą sumą, nėra pagrindo nesivadovauti draudiko nustatyta realia automobilio liekanų verte.

Pareiškėja, be kita ko, reikalauja, kad draudikas pasiimtų automobilio liekanas, tačiau, įvertinus šalių sudarytos draudimo sutarties nuostatas, matyti, kad automobilio sunaikinimo atveju draudikas nustato nuostolio dydį vadovaudamasis Taisyklių 81 punkte nustatytais reikalavimais. Nei Taisyklėse, nei Draudimo įstatyme ar kituose teisės aktuose nėra nustatytos pareigos draudikui pirkti iš draudėjos sugadinto turto, todėl pareiškėjos reikalavimas įpareigoti draudiką pasiimti automobilio liekanas nelaikytinas pagrįstu.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad draudikas pagrįstai, vadovaudamasis šalių sudarytos draudimo sutarties nuostatomis, nustatė automobilio rinkos bei liekanų vertes sis ir vadovaudamasis Taisyklių 81 punktu apskaičiavo draudimo išmoką, atlyginančią per 2021 m. gegužės 15 d. įvykį pareiškėjos automobiliui padarytą žalą.

Dėl Vertinimo ataskaitos sudarymo išlaidų atlyginimo

Pareiškėja savo kreipimesi reikalauja, kad draudikas atlygintų 350 Eur išlaidas už parengtą Vertinimo ataskaitą. Pažymėtina, kad Taisyklių 22.4 papunktyje nustatyta, kad neatlyginami finansiniai nuostoliai, tiesiogiai nesusiję su sugadintos transporto priemonės atkūrimo išlaidų arba sunaikintos ar pavogtos transporto priemonės vertės (kainos) kompensavimu (įskaitant išlaidas dėl transporto priemonės prastovos, negautas pajamas dėl negalėjimo ja naudotis, baudas, nuostolius) ir neįvardyti Taisyklių 19.1 ir 19.2 papunkčiuose. Kadangi šiuo atveju nebuvo nustatyta, kad draudikas netinkamai apskaičiavo draudimo išmoką arba kad Vertinimo ataskaitoje buvo pateikta tikslesnė ar išsamesnė informacija, kurios pagrindu būtų galima nugincyti draudiko apskaičiuotą draudimo išmoką, darytina išvada, kad negalima laikyti, jog Vertinimo ataskaitos sudarymo išlaidos yra tiesiogiai susijusios su

sugadintos transporto priemonės atkūrimo išlaidų kompensavimu, todėl nėra pagrindo rekomenduoti draudikui atlyginti Vertinimo ataskaitos rengimo išlaidas.

Dėl neturtinės žalos atlyginimo

Pareiškėja savo kreipimesi į Lietuvos banką taip pat reikalauja, kad draudikas atlygintų patirtą neturtinę žalą. Civilinio kodekso 6.250 straipsnio 1 dalyje yra nustatyta, kad neturtinė žala yra asmens fizinis skausmas, dvasiniai išgyvenimai, nepatogumai, dvasinis sukrėtimas, emocinė depresija, pažeminimas, reputacijos pablogėjimas, bendravimo galimybių sumažėjimas ir kita, teismo įvertinta pinigais. To paties straipsnio 2 dalyje yra įtvirtinta, kad neturtinė žala atlyginama tik įstatymų nustatytais atvejais. Neturtinė žala atlyginama visais atvejais, kai ji padaryta dėl nusikaltimo, asmens sveikatai ar dėl asmens gyvybės atėmimo bei kitais įstatymų nustatytais atvejais. Teismas, nustatydamas neturtinės žalos dydį, atsižvelgia į jos pasekmes, šią žalą padariusio asmens kaltę, jo turtinę padėtį, padarytos turtinės žalos dydį bei kitas turinčias reikšmės bylai aplinkybes, taip pat į sąžiningumo, teisingumo ir protingumo kriterijus.

Teismų praktikoje pripažįstama, kad neturtinės žalos atlyginimą reglamentuojančiose teisės normose nėra nustatyto ribojimo priteisti neturtinę žalą, tačiau neturtinės žalos atlyginimas yra civilinės atsakomybės forma, todėl neturtinei žalai priteisti būtina nustatyti visas civilinės atsakomybės sąlygas (neteisėtus veiksmus, priežastinį ryšį, kaltę bei žalą) (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2006 m. birželio 12 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-394/2006). Pažymėtina, kad įrodyti neturtinės žalos faktą, kaip ir kitas būtinas civilinės atsakomybės sąlygas neturtinei žalai atlyginti, yra pareiškėjos pareiga.

Atkreiptinas dėmesys, kad, keldama tokį reikalavimą, pareiškėja nepaaiškino, koku būdu jai buvo padaryta neturtinė žala, ir nepateikė jokių įrodymų, kurie galėtų pagrįsti Civilinio kodekso 6.250 straipsnio 1 dalyje įtvirtintų neturtinės žalos atlyginimo kriterijų taikymo aplinkybes.

Svarbu ir tai, kad vien deklaratyvūs pareiškėjos teiginiai apie patirtą neturtinę žalą, nepateikiant šiuos teiginius pagrindžiančių objektyvių įrodymų, nesudaro pagrindo reikalauti neturtinės žalos atlyginimo. Pareiškėja nei draudikui, nei Lietuvos bankui nepateikė duomenų, kurie patvirtintų, kad ji patyrė fizinį skausmą, dvasinius išgyvenimus, nepatogumus, dvasinį sukrėtimą, emocinę depresiją, pažeminimą, reputacijos pablogėjimą ir pan. Be to, kaip buvo konstatuota pirmiau, draudiko veiksmai nagrinėjamo ginčo atveju – apskaičiuojant draudimo išmokos dydį – vertinti kaip teisėti, t. y. atitinkantys teisės aktų ir šalių susitarimo sąlygas. Taigi, remiantis Lietuvos banko nustatytais aplinkybėmis, darytina išvada, kad pareiškėjos draudikui keliamas reikalavimas atlyginti neturtinę žalą yra nepagrįstas, todėl atmestinas.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjos X. X. reikalavimus.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl ginčo sprendimo kreiptis į teismą arba kitą ginčų nagrinėjimo instituciją įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu.

[Pareigų pavadinimas]

[Vardas ir pavardė]